

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság **Budapesten, 2008. év május hó 27. napján** megtartott nyilvános ülésen meghozta és **2008. év május hó 29. napján** kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A számítástechnikai rendszer és adatok elleni bűncselekmény vétsége és más bűncselekmények miatt I. r. vádlott és társai ellen indult bűnügyben a Fővárosi Bíróság 7.B.616/2004/66. számú ítéletét ***az alábbiak szerint változtatja meg:***

a III. r. vádlott 27 rb. bűnsegédként, társadalmi szervezet önálló intézkedésre jogosult dolgozója által üzletszerűen és bűnszövetségben elkövetett vesztegetés bűntetteként értékelt cselekményét 19 rb. bűnsegédként elkövetett vesztegetés vétségének (Btk. 251. § (1) bekezdés) ***minősíti.***

A III. r. vádlottal szemben ezért, valamint a terhére helyesen megállapított bűncselekményekért a halmazati büntetésül kiszabott ***börtönbüntetést 1 (egy) évre, a próbaidőre felfüggesztés tartamát 2 (kettő) évre enyhíti.***

A VII. r., a XXVII. r., a XXVIII. r. vádlottakkal kapcsolatban a hivatali vesztegetés vétségében a bűnösséget megállapító rendelkezést ***hatályon kívül helyezi*** és a ***hivatali vesztegetés vétsége miatti eljárást megszünteti.***

A VII. r., a XXVII. r. és a XXVIII. r. vádlottakat a bűnsegédként elkövetett számítástechnikai rendszer és adatok elleni bűncselekmény vétsége miatt ***személyenként 1-1 (egy-egy) évre próbára bocsátja.***

A XV. r. vádlottal szemben - halmazati büntetésül - kiszabott ***pénzbüntetést 2 (kettő) évi próbára bocsátásra enyhíti.***

Egyebekben az elsőfokú ítéletet III. r., VII. r., IX. r., X. r., XV. r., XVII. r., XXVII. r. és XXVIII. r. vádlottak szemben ***helybenhagyja.***

Kötelezi a XVII. r. vádlottat a másodfokú eljárás során felmerült 10.080 (tízezer-nyolcvan) forint ***bűnügyi költség megfizetésére.***

Az ítélet ellen az ügyész, a VII. r., a XXVII. r. és a XXVIII. r. vádlottak és védőik ***a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróságához fellebbezéssel élhetnek.***

Indokolás:

A Fővárosi Bíróság 7.B.616/2004/66. szám alatt 2007. május hó 24. napján hozott ítéletet az I. r. vádlottal és 28 társával szemben.

Az I. r., a II. r., a IV. r., az V. r., a VI. r., a VIII. r., a XI. r., a XII. r., a XIII. r., a XIV. r., a XVI. r., a XVIII. r., a XIX. r., a XX. r., a XXI. r., a XXII. r., a XXIII. r., a XXIV. r., a XXVI. r. és a XXXIX. r. vádlottakkal szemben az ítélet az elsőfokú eljárásban jogerőre emelkedett.

A Fővárosi Bíróság a XXV. r. vádlottal szemben az eljárást elkülönítette, majd 2007. év július hó 2. napján 7.B. 616/2004/75. sz. alatt jogerősen befejezte.

Az elsőfokú ítélet elleni fellebbezéssel még érintett XXX. r. vádlott és védője fellebbezését visszavonta, ezért a Fővárosi Ítéltábla 1.Bf.196/2007/9. számú végzésével megállapította, hogy az ítélet a XXX. r. vádlott tekintetében 2008. május hó 21. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

A fellebbezéssel még érintett vádlottak közül a Fővárosi Bíróság a III. r. vádlottat bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett számítástechnikai rendszer és adatok elleni bűncselekmény vétsége, 27 rb. bűnsegédként elkövetett társadalmi szervezet önálló intézkedésre jogosult dolgozója által üzletszerűen és bűnszövetségben elkövetett vesztegetés büntette és 19 rb. - 18 esetben bűnsegédként elkövetett - közokirat-hamisítás büntette miatt - halmazati büntetésül - 2 évi - végrehajtásában 4 év próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre;

a VII. r. vádlottat hivatali vesztegetés vétsége és bűnsegédként elkövetett számítástechnikai rendszer és adatok elleni bűncselekmény vétsége miatt - halmazati büntetésül - 300 napi tétel - 600 forint napi tétel összegű - összesen 180.000 forint pénzbüntetésre;

a IX. r. vádlottat hivatali vesztegetés vétsége, bűnsegédként elkövetett számítástechnikai rendszer és adatok elleni bűncselekmény vétsége, valamint közokirat-hamisítás büntette miatt - halmazati büntetésül - 360 napi tétel - 500 forint nap tétel összegű - összesen 180.000 forint pénzbüntetésre;

a X. r. vádlottat hivatali vesztegetés vétsége, bűnsegédként elkövetett számítástechnikai rendszer és adatok elleni bűncselekmény vétsége és közokirat-hamisítás büntette miatt - halmazati büntetésül - 360 napi tétel - 350 forint napi tétel összegű - összesen 126.000 forint pénzbüntetésre;

a XV. r. vádlottat hivatali vesztegetés vétsége, bűnsegédként elkövetett számítástechnikai rendszer és adatok elleni bűncselekmény vétsége és közokirat-

hamisítás büntette miatt - halmazati büntetésül - 360 napi tétel - 350 forint napi tétel összegű - összesen 126.000 forint pénzbüntetésre;

a XVII. r. vádlottat hivatali vesztegetés vétsége, bűnsegédként elkövetett számítástechnikai rendszer és adatok elleni bűncselekmény vétsége és közokirat-hamisítás büntette miatt - halmazati büntetésül - 360 napi tétel - 500 forint napi tétel összegű - összesen 180.000 forint pénzbüntetésre;

a XXVII. r. vádlottat hivatali vesztegetés vétsége és bűnsegédként elkövetett számítástechnikai rendszer és adatok elleni bűncselekmény vétsége miatt - halmazati büntetésül - 300 napi tétel - 600 forint napi tétel összegű - összesen 180.000 forint pénzbüntetésre;

a XXVIII. r. vádlottat hivatali vesztegetés vétsége és bűnsegédként elkövetett számítástechnikai rendszer és adatok elleni bűncselekmény vétsége miatt - halmazati büntetésül - 300 napi tétel - 350 forint napi tétel összegű - összesen 105.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

A bíróság a III. r., a IX. r., a X. r., a XV. r., a XVII. r., a XXVII. r., a XXVIII. r. vádlottak leckekönyveinek lefoglalását megszüntette és azokat a főiskolának kiadni rendelte. Kötelezte a vádlottakat az eljárás során felmerült bűnügyi költség személyenkénti megfizetésére.

Az elsőfokú ítélet ellen a III. r. vádlott és védője fellebbezést jelentett be az ok megjelölése nélkül. VII. r. és IX. r. vádlott és védőjük három napi gondolkodási idő után felmentésért, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítése végett fellebbeztek. X. r. vádlott és védője három nap gondolkodási idő után felmentésért, XV. r. vádlott három nap gondolkodási idő után enyhítésért; XVII. r., XXVII. r. és XXVIII. r. vádlott és védőjük kizárólag felmentésért jelentettek be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.521/2007. számú átiratában az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A bejelentett fellebbezések közül III. r. vádlott védője írásban is megindokolta fellebbezését, amelyben a jogi érveinek részletes kifejtése mellett védence cselekményének kizárólag 1 rb. folytatólagosan elkövetett közokirat-hamisítás büntetteként történő értékelését és ezért pénzbüntetés kiszabását indítványozta.

A Fővárosi Ítéltábla által kitűzött nyilvános ülésen a Fellebbviteli Főügyészség nem képviseltette magát.

A III. r. vádlott és védője az írásbeli fellebbezést minden tekintetben fenntartotta. Vitatta, hogy az I. r. vádlott önálló intézkedésre jogosult dolgozója lett volna a főiskolának, amely nem minősül társadalmi szervezetnek. Ezért védence nem lehetett bűnsegéde az I. r. vádlott terhére megállapított minősített vesztegetésnek. Álláspontja szerint a III. r. vádlott esetében a számítástechnikai rendszerrel

kapcsolatos bűncselekménynek a (3) bekezdés szerinti fordulata valósulhatott volna meg, azonban a kár kimunkálása elmaradt, és e tényállási elem hiányában a bűncselekmény elkövetése sem állapítható meg. A közokirat-hamisítás büntette kapcsán annak az álláspontjának adott hangot, hogy védencét kizárólag a saját leckekönyve tekintetében terheli felelősség, míg a további vádlottak által beíratott vizsgaeredményekhez már nem volt köze.

VII. r. és IX. r. vádlottak védője arra hivatkozott, hogy védencei a vitatott vizsgákat megismételték és azóta a főiskolai tanulmányaikat befejezték. Álláspontja szerint a Fővárosi Bíróság által megállapított ítéleti tényállás nem kellően bizonyított, ezért fenntartotta a felmentést célzó fellebbezését, másodlagosan a vádlottak büntetlen előélete és a cselekmények kisebb tárgyi súlya alapján a kiszabott büntetés enyhítésére is indítványt tett.

X. r. vádlott védője a felmentést célzó perorvoslatát fenntartotta, és azt a bizonyítékok hiányára alapította. Álláspontja szerint a kiszabott büntetések viszonylag csekélyebb súlya is a tényállás bizonytalanságára utal. Álláspontja szerint a vesztegetés bűncselekménye nem bizonyított, a diploma megszerzése előtt álló védenca a kétségessé tett hét vizsgát időközben sikeresen letette.

XV. r. vádlott védője fenntartotta az enyhítésért bejelentett fellebbezését, amelyet azzal indokolt, hogy védenca feltárázó jellegű, a felderítést segítő vallomást tett, de ez a kiszabott büntetés súlyában, az ítélet belső arányaiban nem mutatkozik meg.

XVII. r. vádlott védője fenntartotta a felmentésért bejelentett fellebbezését, de egyben enyhítés végett is előterjesztette. Kiemelte, hogy büntetlen előéletű védenca a vitatott 7 vizsgát letette, államvizsga előtt áll. Álláspontja szerint a vádlott elítéléséhez szükséges bizonyítékok nem elegendőek, nem terheli vádlott társi vallomás, és nincsen ellene kétséget kizáró más bizonyíték sem. A vesztegetéshez szükséges tényállási elemek; a számítógépes csalás esetén pedig a kár kimunkálása hiányzik. A bűnösség megállapítása esetére, próbára bocsátás intézkedés kiszabását indítványozta.

XXVII. r. vádlott védője a felmentésért bejelentett perorvoslatát hibás ténybeli következtetésre és a logikai lánc hibájára alapította, de másodlagosan a perorvoslatot a büntetés enyhítéséért is előterjesztette az ítélet belső arányainak megtartására hivatkozással. Álláspontja szerint az ítélet a vesztegetésre nem tartalmaz tényállást, a közvetett bizonyítékok láncolata pedig nem képezheti az elítélés alapját; e körben hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság iránymutató gyakorlatára.

XXVIII. r. vádlott védője bizonyítékok hiányában tartotta fenn a felmentést célzó perorvoslatát, amelyet a megállapított tényálláson keresztül támadott.

Kiemelte, hogy nincs megnevezve a megvesztegetett személy, és a vádlott társaihoz való kapcsolódása sem bizonyított.

A bejelentett fellebbezések III. r. vádlott, VII. r. vádlott, XV. r. vádlott, XXVII. r. vádlott és XXVIII. r. vádlott tekintetében részben - eltérő okból - eredményre vezettek.

A Fővárosi Ítéltábla a védelmi perorvoslatok alapján eljárva az elsőfokú ítéletet és a megelőző eljárást a Be. 348. § (1) bekezdése szerint teljes körben felülbírált.

Felülbírálata során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok maradéktalan betartása mellett a bizonyítási eljárást a szükséges körben törvényesen lefolytatta. Megkísérelte a vádlottak kihallgatását, akik többségükben éltek a hallgatás jogával, ezért érdemi védekezést sem terjesztettek elő. A vallomást tévő vádlottak beismerő vallomása összhangban állt az okirati bizonyítékokkal, ezért arra az elsőfokú bíróság tényállást alapított. A Fővárosi Bíróság jelentős számú okirati bizonyítékot vizsgált, és további okiratokat szerzett be. A főiskola dolgozóit és oktatóit tanúként kihallgatta. Vallomásuk tartalma alapján az okirati bizonyítékok kétségesé tette ellentmondásai értelmezést nyertek, azok bizonyító ereje megerősödött, alkalmassá váltak arra, hogy a tényállás alapjául szolgáljanak.

Az elsőfokú bíróság az alapos bizonyítási eljárás eredményeként rendelkezésre álló bizonyítási anyagból gondos mérlegeléssel pontos, megalapozott, hibátlan és hiánytalan tényállást állapított meg, amely a másodfokú eljárásban is irányadóvá, és a felülmérlegelési tilalom folytán eredménnyel támadhatatlanná vált.

Az I. r. és a II. r. vádlottak beismerő, és más bizonyítékokkal is összhangban álló vallomása alapján megállapítható volt, hogy az ODIN és az ETR számítógépes nyilvántartási rendszer váltása idején a naplózás hiánya lehetőséget biztosított a változások rögzítése, és a vizsgák abszolválása nélkül érdemjegyek számítógépes nyilvántartási rendszerbe kerüléséhez, az I. r. vádlott jogosulatlan és előnyszerzésre felhasznált működése révén. A számítógépes rendszerbe jogosultan belépő főiskolai alkalmazott által végrehajtott módosítást követően az adat már további ellenőrzés nélkül, a hallgató írásbeli kérelme alapján a leckeönyvben automatikusan rögzítésre kerülhetett. Az I. r. vádlott a lehetőséget felismerte és társai segítségével kihasználta. A számítógép nyilvántartásából kigyűjtötte azoknak a hallgatóknak a névsorát, akiknek a nehezebb tárgyakból elmaradt vizsgáik voltak. Megállapodásuk értelmében a II. r. és a III. r. vádlott megkereste az említett hallgatói kört, akik hajlandóak voltak a megjelölt - esetenként több tételhez kötött akció - pénzbeli ellenérték megfizetésére. A pénzt a II. r. és a III. r. vádlott vette át, és eljuttatta az I. r. vádlotthoz, majd három részre osztották.

A III. r. vádlott tagadó vallomásával szemben nemcsak a társak terhelő vallomása és az okiratok szolgáltatott elégséges terhelő bizonyítékot. Több hallgató is vallotta, hogy két „srác” volt az ajánlattevő a beírást végrehajtó személy nevében eljárva. A XV. r. vádlott a III. r. vádlott keresztnévére is emlékezett. Az iratokból kitűnik, hogy az I. r. vádlott a hallgatókkal közölték szerint bármely vizsgajegyet fel tudott vinni a rendszerbe a lebukás veszélye nélkül, mivel azzal számolt, hogy a vizsgalapok és a dolgozatok őrzési ideje rövid. Azonban a szigorlatok esetében a vizsgalapon kívül

további okirat is kitöltésre került, amely egyértelműen tanúsítja, hogy a vizsgázó részt vett a vizsgán és érdemjegyet kapott vagy nem. A III. r. vádlott esetében a módszertani szigorlati jegyét is felvitték a rendszerbe, azonban a személyre szóló és az összes szigorlatról kiállított lapon nem szerepelt a módszertani szigorlat eredménye. A tanúként meghallgatott oktató saját jegyzeteit csatolta (nyomozati iratok 383. oldala), amelyből ugyancsak megállapítható, hogy az adott napon (2003. március 26.) a III. r. vádlott nem tette le a szigorlatot e tárgyból. Egyébként maga a vádlott sem tudta megnevezni ki szóbeliztette, noha a vizsgáztatás általános formája az írásbeli vizsga volt.

Az okirati bizonyítékok igen jelentős - tanúvallomásokkal megerősített - bizonyító erejét helyesen ismerte fel az elsőfokú bíróság, ezért a másodfokú eljárásban a védők ilyen irányú támadása eredményre nem vezetett.

Az intézményt vezető vallomásában elmondta, hogy 1992. óta minden vizsgalap rendelkezésre áll, azokat megőrizték. Az 1. számú tanú vallomásából pedig megállapítható volt, hogy a dolgozók lelkiismeretes munkájával elvégzett ellenőrzés eredménye során elkészített feljegyzésekben a vizsgalap hiányára utaló megjegyzés nem annak eltűnését (a védelem által hivatkozott gondatlan kezelését) jelzi, hanem azt a körülményt, hogy a meghirdetett vizsganapra nem volt jelentkező, ezért nem volt értelme az üres vizsgalap felfektetésének. Néhány esetben - egyébként ígéretével és törekvésével ellentétben - az I. r. vádlott nem a meghirdetett vizsganapra írta be az érdemjegyet, ezért ezekhez az időpontokhoz értelemszerűen nem lehetett hozzárendelni vizsgalapot.

Igen lényeges pontja volt a bizonyítási eljárásnak a 2. számú tanú vallomása, aki arról számolt be, hogy kizárólag írásbeli vizsgákról lévén szó, a vizsgálat során a vizsgalapokhoz minden esetben hozzárendelték az érdemjegy alapjául szolgáló dolgozatokat. A vádlottak esetében azonban nemcsak a vizsgalap hiányzott, hanem a számítógépes nyilvántartásba felvitt eredményt megalapozó dolgozat is, noha a vizsgálat idején még valamennyi dolgozat rendelkezésre állt, így a vizsgalapokhoz azt minden esetben csatlakoztatták. Értelemszerűen a fiktív jegyhez dolgozat sem tartozott.

Az előzőek értelmében a vizsgalappal és dolgozattal nem alátámasztható eredmények minden esetben csak az I. r. vádlottnak és segítőinek a tevékenysége révén, tehát a jegy beírását követően esedékes anyagi előny felajánlása mellett kerülhettek a rendszerbe.

Az elsőfokú bíróság tényállásának másik sarkalatos és lényeges kérdése a vizsgajegyek beírása. A már bizonyított tények értelmében a jegyek a fenti megrendelés alapján keletkeztek azzal a nyilvánvaló céllal, hogy azok beírása révén elkerülje a hallgató a vizsga tényleges letételét. A beírt jegyek a rendszerben a hallgatók számára megtekinthetővé váltak, annak alapján kérhették az indexbe való beírást. Mivel a fenti okfejtés szerint az I. r. vádlott által a számítógépbe felvitt jegyek fiktívek voltak a hallgató észlelhette, ha tévedésről lett volna szó, de mivel

kérelmezte a beírást pontosan tudta, hogy mit - pénzért vett vizsgaeredményt - írat be.

Az eljárásban csak az átadott vesztegetési pénzüsszegek egy részét lehetett pontosítani, de az I. r. vádlott - egyebekben önmagát is terhelő - vallomása alapján fel sem merült, hogy a jegybeírásra előzetes megbeszélés, előny felajánlása nélkül más okból is sor kerülhetett. A megvalósított kivitelezési forma az volt, hogy az I. r. vádlott a számítógépes nyilvántartásból - hozzáférést és a naplózás hiányát kihasználva - kigyűjtötte a vizsgával elmaradt 1600 hallgató névsorát és azt II. és III. r. vádlottnak átadva keresték fel az érintett hallgatókat, akiknek a megrendelés leadását követően a vizsgajegy megjelenésekor kellett a kifizetést teljesíteni.

A fellebbezést bejelentett vádlottak esetében több jegy beírása történt a rendszerbe, ezért elírás nem merülhet fel, és az időszak is több hónapot fogott át, tehát a megjelent jegy jól észlelhető volt. Senki nem jelezte, hogy vizsga nélküli érdemjegy jelent meg a neve mellett éppen az elmaradt, és nehéznek minősített tárgyak tekintetében.

A VII. r. vádlott esetében 11 közepes és elégséges érdemjegy jelent meg a rendszerben úgy, hogy a vádlott 10 esetben nem szerepelt a vizsgalapon és a további egy esetben vizsga sem lett meghirdetve az adott napra.

A IX. r. vádlott 6 db közepes és elégséges jegye jelent meg úgy, hogy az utolsó esetben volt meghirdetett vizsganap, de arra azonban nem volt jelentkező.

A X. r. vádlottnak 7 db jegye jelent meg vizsgalap nélkül.

A XV. r. vádlott nem is vitatta 33 db vizsgalap nélküli érdemjegye eredetét. A XVII. r. vádlott 7 db osztályzatából egy esetben nemcsak a vizsgalap hiányzott, de az adott tárgyból nem volt gyakorlati vizsga hirdetve, a kizárólag elméleti, vizsgán „sikerült” elégséges osztályzatot „szerezni”.

A XXVII. r. vádlott esetében 13 jegy került rögzítésre. Ebből 7 nem szerepelt a vizsgalapon, egy további vizsgalapon a neve mellett „nem jelent meg” feljegyzés található; 3 napra nem volt meghirdetett vizsga, a fennmaradó 2 napra pedig nem volt jelentkező. A nyomozati iratok közé csatolt „Bevezetés a számítástechnikai gyakorlatba” tárgyhoz tartozó, a főiskola által jegyzett füzet, amelyben a vádlott neve megtalálható, de mellé nincs hozzárendelve a sikeres beszámolót bizonyító bejegyzés.

A XXVIII. r. vádlott 12 vizsgaeredménye található vizsgalap nélkül.

A fenti esetekben az érdemjegyet megalapozó dolgozat is hiányzik.

A fellebbezéssel érintett vádlottak közül a VII. r., a XXVII. r. és a XXVIII. r. vádlottak nem írást írták be az érdemjegyeket az indexbe.

A fentiek, illetőleg az elsőfokú bíróság által helyesen kifejtettek értelmében a megállapított tényállás irathű és megalapozott, ésszerű érvekkel alátámasztott gondos mérlegelésen alapul, és ezért a másodfokú eljárásban is irányadó.

Ennél fogva a tényállást a bizonyítékokon keresztül vitató védelmi érvelések nem vezethettek eredményre a Fővárosi Ítéltábla előtt.

A megalapozott tényállásból részben okszerűen vont következtetést a Fővárosi Bíróság a vádlottak bűnösségére, részben tévedett a cselekmények jogi minősítésben, részben pedig a vádon is túlterjeszkedett.

Az elsőfokú bíróság törvényesen minősítette a vádlottak cselekményét a Btk. 300/C. § (2) bekezdés a./ pontja szerint minősülő számítástechnikai rendszer és adatok elleni bűncselekménynek. E bűncselekmény védett jogi tárgya részben a számítástechnikai rendszerek megfelelő működéséhez, a bennük tárolt feldolgozott, továbbított adatok megbízhatóságához, hitelességéhez fűződő érdek. Másfelől a számítástechnikai rendszer zavartalan működése, illetőleg az adatok hozzáférhetősége, sértetlensége és titkossága elleni magatartások, valamint a vagyoni, gazdasági viszonyok sérthetlensége.

Az elkövetési magatartás három alapeget szabályoz. Az első alapeget a 300/C. § (1) bekezdése, amikor a számítástechnikai rendszerbe történő jogosulatlan belépést, illetőleg a belépési jogosultság kereteinek túllépését nyilvánítja bűncselekménnyé.

A második alapeget a (2) bekezdés, amikor az elkövető jogosult belépni a számítástechnikai rendszerbe, de az ott tárolt, feldolgozott, kezelt vagy továbbított adatot jogosulatlanul megváltoztat, töröl vagy hozzáférhetetlenné tesz, valamint a b./ alpontban, amikor az adat bevitelével, továbbításával, megváltoztatásával, törlésével a számítástechnikai rendszer működését jogosulatlanul akadályozza. Ez utóbbi esetben az a./ ponttól eltérően az elkövető jogosult az adatbevitelre, a megváltoztatásra, a törlésre, azonban ezeket a műveleteket szándékosan nem az engedélyezett körben végzi és nem is az engedélyezett célra használja.

Az adott ügyben az a./ pont szerinti elkövetési magatartás valósult meg, amikor jogosult az I. r. vádlott, mint informatikus a rendszerbe történő belépésre, de az ott tárolt adatokat megváltoztatja, ahogy ezt helyesen az elsőfokú bíróság is kifejtette, mivel nem volt jogosultsága az érdemjegyeknek a rendszerbe felvitelére.

Akár egyetlen adat bármilyen módosítása megvalósítja a törvényi tényállás szerinti megváltoztatás fogalmát. A konkrét esetben a számítógépes nyilvántartás a jegy hiánya alapján mutatta meg, hogy mely hallgatók nem tették még le az adott vizsgát. A fiktív érdemjegy elhelyezése az adatbázisban olyan változtatás, amelynek alapján a hallgató a továbbiakban mint az adott tantárgyból vizsgázott személy jelenik meg. Ezért a jegy hiányával szemben az osztályzat megjelenése ugyanolyan változás, mintha például az elégséges osztályzat helyébe jeles eredmény vagy más bejegyzés került volna.

A harmadik alapeget a korábbi szabályozás szerinti klasszikus számítógépes csalás, mint célzatos bűncselekmény, amikor az elkövető jogosultsággal

rendelkezik a számítástechnikai rendszerbe belépésre, valamennyi magatartás tanúsítására, mindezt azonban jogtalan haszonszerzés céljából követi el és ezzel kárt okoz.

A III. r. védő által kifejtett álláspontja e körben alapvetően hibás (a kár nem bizonyított, ezért a vádlott felmentése indokolt), mivel az okozott kárként megjelölt vizsgadíjak meg nem fizetése révén keletkezett - egyébként - elmaradt haszon és a vádlottak magatartása között hiányzik a közvetlen oksági kapcsolat. Ezért a védelemnek a bűncselekmény harmadik fordulata szerinti jogi minősítését célzó érvelése nem helytálló. Az I. r. vádlott tevékenysége a fentiekben kifejtettek szerint a (2) bekezdés a./ pontja szerint minősül.

Azt is helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a kívülálló személyek/vádlottak magatartása az I. r. vádlott cselekményéhez bűnsegédként kapcsolódik.

A vesztegetés bűncselekménye kapcsán nem vezetett eredményre a főiskola társadalmi szervezet fogalmi körébe sorolását vitató védelmi érvelés. Az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény 3.§ (1) bekezdése meghatározza a társadalmi szervezet fogalmát. E szerint társadalmi szervezet az olyan önkéntesen létrehozott, önkormányzattal rendelkező szervezet, amely az alapszabályban meghatározott célra alakult, nyilvántartott tagsággal rendelkezik, és céljának elérésére szervezi tagjainak tevékenységét. E szerint a társadalmi szervezet gyűjtőfogalom, amely megalakulását követően bírósági nyilvántartásba vétellel jön létre.

A törvény definíciója és a főiskola alapító okiratának (nyomozati iratok 159. oldal) együttes értelmezésével megállapítható, hogy a főiskola e kritériumoknak megfelel, ezért társadalmi szervezetnek tekinthető a vesztegetés bűncselekményének törvényi tényállási eleme szempontjából.

Az I. r. vádlott dolgozói státuszával kapcsolatos védelmi kifogást sem osztotta a Fővárosi Ítéltábla. Az oktatási részvénytársaság és az oktatóközpont alapítvány alapította meg a főiskola- távoktatási alapítványt. Az I. r. vádlott az egyik alapító dolgozója volt, akit munkavégzésre az alapítványhoz rendeltek. Munkaköri leírását is az alapítvány (főiskola) keretei között kapta meg, és folyamatosan az alapítvány számára végzett munkát. Munkaköri feladatai maradéktalanul az iskola működéséhez kötődtek. Ennek megfelelően az általa elvégzett feladatokkal összefüggésben elkövetett bűncselekmény is a társadalmi szervezethez kapcsolódik. Meg kell jegyezni, hogy a védelmi érvnek érdemi kihatása egyébként sincs, mivel az elkövetett bűncselekmény azonos minősítésű mind a gazdasági társaság mind a társadalmi szervezet dolgozója által elkövetett bűncselekmény esetén.

Ellenben a Fővárosi Ítéltábla - az I. r. és a III. r. vádlottak védőinek okfejtésével egyezően - megállapította, hogy az I. r., II. r. és III. r. vádlott vesztegetési

cselekménye nem önálló intézkedésre jogosult dolgozója által elkövetettként minősül.

Önálló intézkedésre jogosult személynek - a vesztegetés szempontjából - a azt kell tekinteni, aki az adott szerv működését vagy a szervvel kapcsolatba kerülő személyek jogait vagy érdekeit érintő lényeges kérdésekben dönthet. A felülbírált ügyben a megalapozott tényállásból kitűnően az I. r. vádlott nem rendelkezett önálló döntési jogosultsággal. Az a körülmény, hogy az I. r. vádlott „felelősséggel tartozott” az általa elvégzett feladatokért, illetve önállóan, irányítás nélkül is elvégezhetett a munkaköri leírásában foglalt gyakorlati feladatokat nem egyenértékű azzal, ha önállóan, saját működési körében döntéseket, intézkedéseket hozhatott volna. Az I. r. vádlott hálózati felügyelő volt, akinek egyetlen írásban rögzített feladata sem jelentett önálló döntési jogosultságot.

A fentiek értelmében nem valósíthatta meg a terhére rótt, és a Btk. 252.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés b./ pontja szerint minősülő minősített vesztegetést, cselekményét a Btk. 251.§ (1) bekezdése szerint kell értékelni.

Nem osztotta az ítélet tábla a III. r. vádlott minősített vesztegetéshez nyújtott bűnsegédi bűnrészesség rendbeliségével kapcsolatos elsőfokú bírósági álláspontot sem. Nem 27 rendbeli a cselekmény, csupán 19 rendbeli vesztegetés vétsége, figyelemmel arra, hogy tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az V. r., a VI. r., a VII. r., a XX. r., a XXI. r., a XXVII. r., a XXVIII. r., a XXIX. vádlottak bűnösségét hivatali vesztegetés vétségében is megállapította. E nyolc személy tekintetében az ügyész a vádbeszédében határozottan és egyértelműen kifejezésre juttatta, hogy a hivatali vesztegetés vétségében nem kíván vádat emelni, mivel e hallgatói körben nem látta bizonyítottnak a pénzösszegek átadását és a leckekönyvbe sem történt fiktív érdemjegyek beírattatása, ezért a közokirat-hamisítás büntette miatt sem emelt vádat.

Az e körben érintett vádlottak közül öt személlyel szemben az ítélet elsőfokon jogerőre emelkedett. A VII. r., a XXVII. r. és a XXVIII. r. perorvoslattal érintett vádlottak esetében a másodfokú bíróság nem osztotta a vádelvvel kapcsolatos érveket, mert nem pusztán az ügyész által a tényállásban rögzített, azonban nem minősített eset állt fenn, hanem az ügyész e tekintetben nem kívánt vádat emelni kellő bizonyíték hiányára alapítva. Kétségtelenül helyes az elsőfokú bíróság érvrendszere, hogy a cselekmény felépítése, a bizonyítékok láncolata más logikai összefüggést mutat, de a bíróság nem vizsgálhatja az ügyész érveinek helyességét, csak az egyértelműen kinyilvánított - a vádemelést kizárólag a számítástechnikai rendszer és adatok elleni bűncselekményre korlátozó - szándékát.

Az érintett vádlottakkal szemben a bűnösség megállapítása a Be. 2. §-ába ütközően a vádon túlterjeszkedésként minősül, ezért az ítélet tábla a Be. 373. § (1) bekezdés c./ pontja alapján vád hiányában a perorvoslattal érintett vádlottak esetében a hivatali vesztegetés vétségében történő bűnösséget megállapító rendelkezést hatályon kívül helyezte és e körben az eljárást megszüntette.

Nem oldotta fel azonban a jogerőt a további öt vádlott esetében a Be. 349. § (2) bekezdése alapján, mivel a fellebbezéssel nem érintett vádlottakkal szemben nem került sor törvénysértően súlyos büntetés kiszabására. E vádlottak terhére a törvényesen megállapított bűnsegédként elkövetett számítástechnikai rendszer és adatok elleni bűncselekmény vétsége tárgyi súlyával, figyelemmel az érintett vádlottak több érdemjegyének jogosulatlan felvitelével arányban álló a kiszabott pénzbüntetés, az nem tekinthető törvénysértően súlyos büntetésnek.

Ugyanilyen indokokra tekintettel nem oldotta fel a jogerőt I. r., II. r. vádlottakkal szemben sem annak ellenére, hogy a minősített vesztegetés büntette és annak 27 rendbeli megállapítása helyett III. r. vádlott cselekményének jogi minősítés változásával kapcsolatos jogi érvek e két jogerősen marasztalt vádlott esetében is fennállnak. Az I. r. vádlott az értelmi szerzője volt a cselekménynek, a II. r. vádlott pedig aktív résztvevője. Cselekményüket szervezeten valósították meg és jelentős összegeket osztottak fel egymás között, azonban a rendkívül méltányos büntetés kiszabás mellett az enyhébb minősítéssel vált tettarányossá a kiszabott büntetés. Mivel az semmiképpen nem tekinthető törvénysértően súlyosnak, ezért az enyhébb minősítés sem indokolta velük szemben a jogerő felbontását.

III. r. vádlott esetében a további időmúlás a javára szóló büntetést csökkentő tényező, ezért vele szemben a Fővárosi Ítéltábla a főbüntetést enyhítette.

Az eljárást megszüntető rendelkezéssel érintett három vádlott esetén a helyesen felsorolt büntetés kiszabási tényezők mellett további büntetést csökkentő körülmény az időmúlás. Ezért e három vádlottal szemben a másodfokú bíróság büntetés helyett intézkedést, próbára bocsátást alkalmazott. Hasonlóan járt el XV. r. vádlott esetében is, mivel tényfeltáró beismerő vallomására az elsőfokú bíróság tényállást alapított és ezt nem kellő súllyal értékelte e vádlott javára, ezért az egyéniesítés követelményét szem előtt tartva az ítéltábla e vádlottal szemben is intézkedést szabott ki.

A perorvoslattal érintett további vádlottakkal szemben a halmazati büntetésül kiszabott pénzbüntetés nem tekinthető eltúlzottan súlyosnak, a Be. 371. § (2) bekezdése értelmében pedig a kiszabott büntetés kisebb megváltoztatásának nincs helye.

A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla a Fővárosi Bíróság elsőfokú ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján részben megváltoztatta, egyéb törvényes rendelkezéseit pedig helybenhagyta.

B u d a p e s t, 2008. év május hó 29. napján

***Dr. Tóth Éva s.k.
a tanács elnöke***

Dr. Mató Ágnes s.k.
előadó bíró

Dr. Révész Tamásné s.k.
bíró

A Fővárosi Bíróság 7.B.616/2004/66. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 1.Bf.196/2007/10. számú ítéletében foglalt változtatás mellett III. r., IX. r., X. r., XV. r., XVII. r. vádlottakkal szemben jogerős - a III. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztést próbaidőre felfüggesztő rendelkezés kivételével - végrehajtható!

B u d a p e s t, 2008. év május hó 29. napján

Dr. Tóth Éva s.k.
a tanács elnöke

Kiadmány hitelül:

tisztviselő

V é g z é s

A számítástechnikai rendszer és adatok elleni bűncselekmény vétsége és más bűncselekmények miatt I. r. vádlott és társai ellen indult büntetőügyben az ítéltábla megállapítja, hogy a Fővárosi Bíróság 7.B.616/2004/66. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 1.Bf.196/2007/10. számú ítéletében foglalt változtatás mellett - az ügyészi tudomásulvétel folytán - 2008. év június hó 27. napján ***VII. r., XXVII. r. és XXVIII. r. vádlottakkal szemben jogerős és végrehajtható!***

B u d a p e s t, 2008. év június hó 27. napján

Dr. Tóth Éva s.k.
a tanács elnöke

Kiadmány hitelül:

tisztviselő